

prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani)
Judecător: I.Barbacaru
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: A.Bostan, V.Negru, A.Pahopol

DECIZIE

25 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Smochin Ion și recursul declarat de către Smochin Tamara,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată (acțiune oblică) depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” împotriva lui Smochin Ion și Smochin Tamara, intervenient accesoriu Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 147 cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017, prin care cererea de apel depusă de către Smochin Ion a fost restituită

c o n s t a t ă :

La 27 iulie 2016 SA „Termoelectrica” a înaintat acțiune oblică împotriva lui Smochin Ion și Smochin Tamara, intervenient accesoriu CCL nr. 147 cu privire la încasarea datoriei acumulate față de CCL nr. 147 și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că în baza contractului de livrare a energiei termice în apă caldă nr. 147 din 28 noiembrie 2014, încheiat între SA „Termoelectrica” (până la redenumire SA „Centrala Electrică cu Termoficare nr. 2” din Chișinău - succesorul în drepturi al SA „Termocom” în procedura falimentului) și CCL nr. 147, ultima și-a asumat obligația de a achita lunar plata pentru utilizarea energiei termice furnizate.

A susținut că, din cauza neonorării obligațiilor de plată, la ziua de 8 iunie 2016 datoria CCL nr. 147 la consumul de energie termică constituie suma de 219 755,22 lei, devenind de fapt debitorul „Termoelectrica” SA.

Totodată, în urma consumului de energie termică, CCL nr. 147 a prestat în continuare servicii de gospodărie comunală, inclusiv energie termică, la toți proprietarii/chiriașii/locatarii apartamentelor/încăperilor locuibile și nelocuibile ai

blocului locativ gestionat, care la rândul său au beneficiat de serviciul prestat și au obligația de a achita în termen contravaloarea lor, conform facturilor primite.

A mai indicat reclamanta că CCL nr. 147 nu a acționat în judecată consumatorii restanți, inclusiv nu a acționat în judecată pe pârâți pentru încasarea datoriei la consumul energiei termice în suma totală de 20 221,63 lei, pentru perioada 1 noiembrie 2014-1 aprilie 2016, în mare parte din lipsa mijloacelor financiare pentru achitarea taxei de stat și altor cheltuieli de judecată, drept realizat prin intermediul acțiunii oblice.

În drept, acțiunea a fost întemeiată în baza art. art. 512, 514, 530, 572, 602, 617 alin.(2), lit. a) ale Codului civil, art. 25 al Legii nr. 1402/24.10.2002 serviciilor publice de gospodărie comunală, art. 51 al Legii nr. 75/30.04.2015 cu privire la locuințe, art. art. 9, 28, 70 alin. (1), 166, 167, 248, 131 alin.(4) ale CPC.

Reclamanta a solicitat admiterea acțiunii, încasarea în mod solidar de la Smochin Ion și Smochin Tamara în beneficiul SA „Termoelectrica” a datoriei pentru serviciul agentului termic în sumă de 20 221,63 lei pentru perioada 1 noiembrie 2014 – 1 aprilie 2016 și a cheltuielilor de judecată în mărime de 606,63 lei cu titlu de taxă de stat.

Prin hotărârea Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani) din 7 martie 2017, acțiunea a fost admisă. A fost încasat în mod solidar de la Smochin Ion și Smochin Tamara în beneficiul CCL nr. 147 suma de 13 592,04 lei cu titlu de datorie pentru consumul de energie termică, acumulată până la 1 noiembrie 2016 și cheltuielile de judecată sub formă de taxă de stat în mărime de 606,63 lei, iar în total suma de 14 198, 67 lei.

La 7 aprilie 2017 Smochin Ion a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe. (f.d.41)

Prin încheierea din 30 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea apelantului Smochin Ion privind scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Smochin Ion și a fost acordat termen de 10 zile din data recepționării încheierii pentru depunerea apelului motivat și dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 454,97 lei. A fost comunicat apelantului că, în caz de nelichidarea neajunsurilor menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită. (f.d. 48-49)

La 21 august 2017 în adresa apelantului Smochin Ion a fost expediată spre cunoștință, citația pentru ședința de judecată din 19 septembrie 2017 și copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2017. (f.d. 50, 55-56)

La 20 septembrie 2017 și ulterior la 11 octombrie 2017, în mod repetat, în adresa apelantului Smochin Ion a fost expediată citația pentru ședința de judecată din 10 octombrie 2017 și 12 decembrie 2017 și copia încheierii din 30 mai 2017. (f.d. 54, 56, 59)

Ulterior, prin încheierea din 12 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău cererea de apel depusă de Smochin Ion a fost restituită, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a), care a fost expediată spre cunoștință la 29 decembrie 2017. (f.d. 63)

La 6 februarie 2018 Smochin Ion a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii recurate și emiterea unei noi încheieri de punere pe rol a cererii de apel și dispunerea scutirii parțiale de la plata taxei de stat.

În motivarea cererii de recurs a invocat că la adoptarea încheierii au fost încălcate normele de drept material și procedural.

A indicat că are posibilitate de a achita cu titlu de taxă de stat, doar suma de 50 lei, iar la materialele cauzei se conțin probe care demonstrează că dânsul se află în imposibilitate de a achita integral taxa de stat, aceasta deoarece, reprezintă o sumă exagerată pentru el, având în vedere că este invalid de gradul II.

În susținerea recursului, a invocat prevederile internaționale și naționale referitor la accesul liber la justiție.

La fel, la 6 februarie 2018 Smochin Tamara a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii recurate și emiterea unei noi încheieri de punere pe rol a cererii de apel și dispunerea scutirii parțiale de la plata taxei de stat.

În motivarea cererii de recurs a invocat că la adoptarea încheierii au fost încălcate normele de drept material și procedural.

Recurenta a menționat că la materialele cauzei se conțin probe care demonstrează că apelantul Smochin Ion se află în imposibilitate de a achita taxa de stat, deoarece este o sumă exagerată, având în vedere că dânsul este invalid de gradul II.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii instanței de apel din 12 decembrie 2017, a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces, inclusiv recurenților la 29 decembrie 2017, prin scrisoarea de însoțire cu nr. de ieșire 564 (f.d. 63), însă date care ar confirma și recepționarea acestora de către destinatari la materiale cauzei lipsesc.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul la 6 februarie 2018 împotriva încheierii instanței de apel din 12 decembrie 2017, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile neîntemeiate și care urmează a fi respinse cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 365 alin. (1) lit. d), (4) CPC, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul. Elementele cererii de apel prevăzute la alin.(1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Potrivit art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 365, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

După cum denotă din actele cauzei, prin hotărârea din 7 martie 2017 a Judecătorei Chișinău (sediul Rîșcani) acțiunea a fost admisă. A fost încasat în mod solidar de la Smochin Ion și Smochin Tamara în beneficiul CCL nr. 147 suma de 13 592,04 lei cu titlu de datorie pentru consumul de energie termică, acumulată până la 1 noiembrie 2016 și cheltuielile de judecată sub formă de taxă de stat în mărime de 606,63 lei, iar în total suma de 14 198, 67 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 7 aprilie 2017 Smochin Ion a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe. Concomitent, la depunerea cererii de apel apelantul a solicitat scutirea de la plata taxei de stat. (f.d.41)

Ca urmare, prin încheierea din 30 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău din, a fost respinsă cererea apelantului Smochin Ion privind scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Smochin Ion și a fost acordat termen de 10 zile din data recepționării încheierii pentru depunerea apelului motivat și dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 454,97 lei. A fost comunicat apelantului că, în caz de nelichidarea neajunsurilor menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită. (f.d. 48-49)

Este cert și faptul că, Smochin Ion nu a contestat încheierea instanței de apel din 30 mai 2017, cu toate că la 21 august 2017 în adresa apelantului Smochin Ion a fost expediată spre cunoștință, citația pentru ședința de judecată din 19 septembrie 2017 și copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2017 (f.d. 50, 55-56), iar la 20 septembrie 2017 și ulterior la 11 octombrie 2017, în mod repetat, în adresa apelantului Smochin Ion a fost expediată citația pentru ședința de judecată din 10 octombrie 2017 și 12 decembrie 2017, precum și copia încheierii din 30 mai 2017. (f.d. 54, 56, 59)

Totodată, s-a stabilit că până la ședința instanței de apel din 19 septembrie 2017, 10 octombrie 2017, și respectiv 12 decembrie 2017, apelantul Smochin Ion nu a înlăturat neajunsurile menționate în încheierea instanței de apel din 30 mai 2017 și nu a prezentat instanței de apel cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat, iar prin încheierea din 12 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, având la bază prevederile art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, a fost restituită cererea de apel depusă de către Smochin Ion. (f.d. 63)

Verificând materialele cauzei în raport cu criticile formulate în cererile de recurs Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție constată legalitatea încheierii Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017, deoarece apelantul Smochin Ion nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel, în speță, nu a prezentat apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat, în termenul indicat de instanța de apel (10 zile de la recepționarea încheierii din 3 mai 2017).

La caz, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că potrivit art. 113 CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător). Cererile și documentele depuse după expirarea termenului de procedură nu degreveză de îndeplinirea obligației procedurale.

Aderent, dispozițiile art. 14 și art. 16 CPC, în lumina interpretărilor date de Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, principiului preeminenței dreptului, actele de dispoziție judecătorească, în speță, încheierea judecătorească potrivit căreia s-a instituit obligația de a prezentat cererea de apel întocmită în conformitate cu exigențele Legii, este obligatorie atât pentru participanții la proces, cât și instanței de judecată, care a emis actul în cauză, obligație care se regăsește și în principiile fundamentale a procesului civil, art.9 și art.26 CPC, neexecutarea căreia afectează atât aparențele de imparțialitatea obiectivă a instanței, cât și cele de echitate a procesului judiciar.

Sub acest aspect, instanța de recurs găsește drept neîntemeiate invocările recurenților precum că, la materialele cauzei se conțin probe care demonstrează că Smochin Ion se află în imposibilitate de a achita taxa de stat, deoarece este o sumă exagerată, având în vedere că este invalid de gradul II, aceasta deoarece dânsul nu a fost lipsit de dreptul de a înainta în mod repetat aceiași cerere cu prezentarea unor probe suplimentare sau eventual de a contesta încheierea, prin care s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat și de a nu da curs cererii de apel.

Or, instanța de apel a întreprins măsurile necesare și a expediat apelantului Smochin Ion pentru cunoștință copia încheierii respective, la adresa indicată în cererea de apel nemotivată, care de altfel, a fost specificată și în cererea de recurs ca adresă de corespondență, și anume, XXXX, fapt confirmat prin scrisoarea anexată la dosar și avizele de recepție nereclamate. (f.d. 50, 54-56, 59).

Deci, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel a întreprins măsuri necesare pentru înștiințarea lui Smochin Ion, despre examinarea cauzei și comunicarea actelor de procedură și corect a restituit cererea de apel depusă de către Smochin Ion, or, acesta nu s-a conformat dispozițiilor încheierii Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017 și nu a prezentat instanței apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat, în termenul stabilit.

În acest sens, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că nedeținerea apelului motivat și dovezii de plată a taxei de stat, în termenul acordat de instanța de apel, nu este decât o evitare a lui Smochin Ion de a beneficia de drepturile sale, garantate atât de legislația națională, cât și cea internațională.

Totodată, instanța de recurs consideră necesar de menționat și faptul că Smochin Ion, fiind conștient că a depus încă la 10 aprilie 2017 cererea de apel fără a anexa dovada de plată a taxei de stat și apelul motivat, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt, însă, ignorat de aceasta.

În asemenea împrejurări Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție constată drept temeinică soluția instanței de apel cu privire la restituirea cererii de apel, deoarece apelantul Smochin Ion nu a înlăturat neajunsurile stabilite de instanța de apel prin încheierea din 30 mai 2017, și nu a prezentat instanței de apel cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat, circumstanțe ce atrag consecințele dispozițiilor art. 369 alin. (1) lit. a) CPC.

Iar, în astfel de circumstanțe, nu s-au stabilit încălcări a normelor procesuale la emiterea încheierii, prin urmare, nefiind lezat nici dreptul recurenților la un proces echitabil, garantat de art. 6 § 1 al CEDO.

La caz, prezintă relevanță și dispozițiile art. 27 alin.(1) CPC, conform cărora, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În această ordine de idei, Colegiul reține că argumentele invocate în cererile de recurs, indică direct la nerespectarea de către Smochin Ion a drepturilor sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Față de cele ce preced și având în vedere că toate criticile formulate în recurs sunt nejustificate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile urmează a fi respinse cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Smochin Ion și recursul declarat de către Smochin Tamara.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată (acțiune oblică) depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” împotriva lui Smochin Ion și Smochin Tamara, intervenient accesoriu Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 147 cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, prin care cererea de apel depusă de către Smochin Ion a fost restituită.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Valeriu Doagă

Nina Vascan

Tamara Chișca-Doneva